

ЗАКОН

О УТВРЂИВАЊУ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА И ПОСЕБНИМ ПОСТУПЦИМА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈЕ И ПРИБАВЉАЊА ДОКУМЕНТАЦИЈЕ РАДИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ИЗГРАДЊЕ СИСТЕМА ЗА ТРАНСПОРТ ПРИРОДНОГ ГАСА „ЈУЖНИ ТОК”

Члан 1.

Овим законом уређује се утврђивање јавног интереса, посебни поступци експропријације и прибављања документације ради реализације изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток”, посебна правила за поступање у управним поступцима покренутим у циљу реализације изградње поменутог система и посебна правила за поступање органа приликом одређивања начина плаћања накнада и такси у тим управним поступцима.

Члан 2.

Утврђује се јавни интерес за експропријацију, непотпуну експропријацију и привремено заузимање непокретности обухваћених Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток” („Службени гласник РС”, број 119/12) ради изградње, пролаза, управљања и одржавања објеката система за транспорт природног гаса „Јужни ток” (у даљем тексту: гасовод „Јужни ток”).

Члан 3.

Привредно друштво SOUTH STREAM ДРУШТВО СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ НОВИ САД (у даљем тексту: Друштво) одређује се за корисника експропријације, непотпуне експропријације и привременог заузимања непокретности из члана 2. овог закона.

Друштво има сва права, обавезе и одговорности корисника експропријације предвиђене Законом о експропријацији („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 23/01-СУС и 20/09) и одредбама овог закона.

Члан 4.

Ради стицања права својине на непокретностима за изградњу надземних објеката гасовода „Јужни ток”, Друштво може поднети надлежном општинском органу предлог за експропријацију (потпуна експропријација) који се односи на једну или више непокретности.

Ради стицања права службености на непокретностима за изградњу подземних објеката гасовода „Јужни ток”, Друштво може надлежном општинском органу поднети предлог за експропријацију (непотпуна експропријација) који се односи на једну или више непокретности.

Право службености из става 2. овог члана установљава се као трајно и као такво се, по захтеву Друштва, уписује у теретни лист листа непокретности за предметно земљиште, на основу решења о експропријацији (непотпуна експропријација).

Ради привременог заузимања непокретности које је потребно у вези са изградњом објеката гасовода „Јужни ток”, Друштво може надлежном

општинском органу поднети предлог за експропријацију (привремено заузимање) који се односи на једну или више непокретности.

Привремено заузимање из става 4. овог члана установљава се на период од најдуже пет година од дана доношења решења којим се привремено заузимање установљава.

Једним предлогом за експропријацију по одредбама овог закона може се обухватити једна или више непокретности искључиво у оквиру једне врсте експропријације (потпуна експропријација, непотпуна експропријација или привремено заузимање).

Члан 5.

Друштво може поднети предлог за експропријацију најкасније у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Извод из катастра непокретности или других јавних књига у којима се уписују права на непокретностима за које се предлаже експропријација, који се подноси уз предлог за експропријацију, не може бити старији од дванаест месеци.

Члан 6.

О предлозима за експропријацију у складу са одредбама овог закона, надлежни органи поступаће по правилима скраћеног управног поступка.

Предлог за експропријацију се не доставља на изјашњење противнику предлагача.

Надлежни орган доноси решење без претходног саслушања странака.

Против решења донетог по предлогу за експропријацију по одредбама овог закона, може се изјавити жалба, која не одлаже извршење решења.

Члан 7.

Уколико Друштво једним предлогом за експропријацију у складу са одредбама овог закона обухвати више непокретности, надлежни орган донеће збирно решење за све непокретности за које се тим предлогом предлаже експропријација.

Члан 8.

У случају да надлежни орган не донесе решење по предлогу за експропријацију у складу са овим законом у прописаном року, Друштво има право на жалбу због ћутања управе, која се доставља непосредно министарству надлежном за послове финансија.

Уз жалбу из става 1. овог члана Друштво је дужно да достави доказ да је поднело предлог за експропријацију у складу са одредбама овог закона.

Члан 9.

Друштво стиче право да ступи у посед непокретности експроприсане у складу са овим законом по истеку седам дана од дана доношења решења по предлогу за експропријацију у складу са одредбама овог закона.

Члан 10.

Министарство надлежно за послове грађевинарства и урбанизма ће, на захтев Друштва, издати информацију о локацији у складу са Законом о

планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11 и 121/12), на основу просторног плана из члана 2. овог закона, без подношења копије плана парцела.

Министарство надлежно за послове грађевинарства и урбанизма ће, на захтев Друштва, издати локацијску дозволу у складу са Законом о планирању и изградњи, на основу Уредбе о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток” и овог закона, а без подношења копије плана парцела и извода из катастра подземних инсталација.

За изградњу објеката гасовода „Јужни ток”, као доказ у смислу члана 135. став 1. тачка 3) Закона о планирању и изградњи Друштво може доставити решење о експропријацији, без достављања доказа да је обезбедило новчана средства у висини тржишне вредности непокретности.

За изградњу објеката гасовода „Јужни ток” може се донети решење о грађевинској дозволи за појединачне фазе или деонице трасе.

По завршетку изградње фазе или деонице трасе за које је донето решење из става 4. овог члана издаће се употребна дозвола у складу са овим законом и законом којим се уређује изградња објеката.

По завршетку свих радова на изградњи гасовода „Јужни ток”, по захтеву Друштва издаће се употребна дозвола за гасовод, као јединствени објекат.

Члан 11.

Надлежни органи, односно организације закључиће са Друштвом уговоре којима ће се регулисати уређивање земљишта које је планским документом предвиђено за изградњу надземних објеката, у року од шездесет дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 12.

Земљиште на катастарским парцелама које је просторним планом из члана 2. овог закона предвиђено за изградњу надземних објеката гасовода „Јужни ток” сматра се грађевинским земљиштем и не врши се пренамена уређена посебним законом.

Упис намене земљишта (грађевинско земљиште) на катастарским парцелама из става 1. овог члана, у јавне књиге о евиденцији непокретности и правима на њима спроводи орган надлежан за послове државног премера и катастра, по захтеву Друштва, у року од петнаест дана од дана пријема захтева, на основу Уредбе о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток” и овог закона.

Упис намене земљишта из става 2. овог члана има декларативно дејство.

Члан 13.

Рок за доношење првостепеног решења или другог управног акта у управном поступку по захтеву Друштва износи осам дана у скраћеном управном поступку, односно тридесет дана у управном поступку у којем се спроводи посебан испитни поступак.

Жалба на решење из става 1. овог члана може се поднети у року од осам дана од дана пријема првостепеног решења.

Другостепени орган је дужан да по жалби одлучи у року од петнаест дана.

Другостепени орган може одлучити да жалбу одбаци, одбије или усвоји у ком случају је дужан да управну ствар сам мериторно реши.

Члан 14.

Органи управе, државни и други органи, као и предузећа и друге организације који, у вршењу јавних овлашћења, у управном поступку доносе акте (решења, закључке, уверења и др.), дужни су да по захтеву Друштва без одлагања издају акте за које је поднет захтев, уз одређивање рока у којем је Друштво дужно да плати прописане таксе и накнаде.

Члан 15.

У циљу праћења реализације изградње гасовода „Јужни ток” Влада ће, по ступању на снагу овог закона, образовати повремено радно тело које ће чинити представници министарстава надлежних за послове енергетике, финансија, грађевинарства и просторног планирања.

Члан 16.

У свему осталом што није уређено овим законом примењиваће се Закон о експропријацији („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 23/01-СУС и 20/09), Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11 и 121/12), Закон о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС”, број 30/10) и Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС”, бр. 72/09 и 18/10).

Члан 17.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 58. став 2. и члана 97. тачка 7. Устава Републике Србије, према којима право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне, као и да Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

Законом о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о сарадњи у области нафтне и гасне привреде („Службени гласник РС-Међународни уговори”, број 83/08) прописано је да ће Стране (Влада Републике Србије и Влада Руске Федерације) пружити помоћ око пројектовања, изградње и коришћења објеката у оквиру реализације и пројекта магистралног гасоводног система у изградњи из Руске Федерације у Црно море и територију трећих земаља и Републике Србије за транзит и испоруке природног гаса у друге земље Европе и изградњу на територији Републике Србије деонице гасоводног система, као и да ће у циљу реализације пројекта гасовода Стране пружити помоћ у оснивању одговарајућих компанија, где учесници имају одговарајуће уделе и то руски учесник најмање 51% и српски учесник најмање 49%.

Чланом 194. став 4. Устава Републике Србије утврђено је да су потврђени међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права део правног поретка Републике Србије, те да потврђени међународни уговори не смеју бити у супротности са Уставом, из чега произилази обавеза Републике Србије да спроведе одредбе Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о сарадњи у области нафтне и гасне привреде.

Пројекат изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток” је по многим својим карактеристикама сложен и специфичан, а посебно се истиче да је ово први и јединствен пројекат овакве врсте и обима у Републици Србији, а постојећи законски оквир у одређеним сегментима ствара препреке за реализацију пројекта у предвиђеним роковима.

У циљу реализације пројекта, у року и на начин како је то предвиђено одредбама наведеног Споразума те каснијим преговорима између учесника у реализацији пројекта, неопходно је пронаћи решења којим ће се постојеће препреке превазићи.

Да би се уочене препреке превазишле, а да се при томе не наруши постојећи систем установљен важећим прописима, и то изменама и допунама већег броја прописа, неопходно је донети посебан закон, који би прописивао посебна правила применљива искључиво на овај пројекат. Такав пропис би, дерогирајући, мењајући и допуњајући важећи режим стицања одговарајућег права на земљишту и изградње линијских инфраструктурних објеката те објеката у функцији истих, створио оквир за несметану реализацију пројекта изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток”.

Надаље, према Споразуму, уговорено је да пројекат изградње Гасовода реализују као заједничко улагање ЈП „Србијас” и Нови Сад и ОАО „Гаспром”,

Руска Федерацији. У том циљу, основано је привредно друштво South Stream доо (у даљем тексту: „Друштво”). Друштву посебним законом треба дати својство корисника експропријације и других поступака предвиђених Законом о експропријацији. Ово из разлога што применом Закона о експропријацији Друштво не би могло да стекне статус корисника ових поступака.

Највеће препреке јављају се у сегменту права на земљишту које је неопходно за прибављања одговарајућих дозвола за изградњу. Наиме, постоји неколико модела за прибављање одговарајућег права: а) стицање одговарајућег права на земљишту закључењем комерцијалних уговора са сваким од сопственика земљишта, што је практично немогуће, обзиром да се земљиште за изградњу система за транспорт природног гаса „Јужни ток” простире на готово 10.000 катастарских парцела; б) стицање одговарајућег права на земљишту у поступку експропријације. Поступак експропријације би дакле, представљао практично једини начин стицања права на земљишту за потребе изградње. Међутим, према досадашњој пракси у реализацији изградње далеко краћих гасовода, поступак експропријације би трајао значајно време, и на тај начин продужио реализацију изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток”. На овом месту треба напоменути да изградња система за транспорт природног гаса „Јужни ток” познаје две категорије земљишта – земљиште за трасу Гасовода, и земљиште у радном појасу које ће бити коришћено током изградње и до завршетка изградње. Ове две категорије у технолошком смислу подразумевају и два различита правна режима права на земљишту.

У том смислу, посебни закон би утврдио посебна правила потпуне експропријације, која води стицању својине на експроприсаним непокретностима од стране Друштва, непотпуне експропријације, која води стицању трајног права службености на експроприсаним непокретностима те привремено заузимање за потребе изградње.

У циљу заштите права и интереса власника земљишта, у погледу регулисања начина утврђивања експропријационе накнаде одговарајуће одредбе важећег Закона о експропријацији остају непромењене, односно примењују се у свему и на посебан поступак експропријације прописан овим законом. Овај поступак се у пракси показао као поуздана брана сопственика непокретности од самовоље инвеститора, без обзира на државни интерес за изградњу.

Даље, посебним законом је потребно регулисати питања прибављања одговарајућих дозвола за изградњу, а имајући у виду специфично право инвеститора на земљишту, али и специфичност објекта који се гради. Нарочито је важно напоменути да се посебним законом не дира у суштину постојећег система дозвола, већ се прописују одређена прецизирања и одступања неопходна из наведених разлога.

И на крају, посебним законом треба прописати краће рокове поступања свих органа укључених у реализацију пројекта и наложити нарочиту ажурност у овом пројекту.

1. ПРОБЛЕМИ КОЈЕ ЗАКОН ТРЕБА ДА РЕШИ

Доношењем овог закона обезбеђује се стварање услова за изградњу система за транспорт природног гаса „Јужни ток” који је од значаја не само за Републику Србију него и за регион уопште.

2.ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ДОНОШЕЊЕМ ЗАКОНА ПОСТИЖУ

Доношењем овог закон стварају се услови за изградњу и реализацију пројекта система за транспорт природног гаса „Јужни ток”.

3.РАЗМАТРАНЕ МОГУЋНОСТИ ДА СЕ ПРОБЛЕМ РЕШИ И БЕЗ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

Полазећи од нашег правног система, а имајући у значај пројекта система за транспорт природног гаса „Јужни ток” није било могуће без доношења закона извршити потребну имплементацију.

4. ЗАШТО ЈЕ ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА НАЈБОЉИ НАЧИН РЕШАВАЊА ПРОБЛЕМА

Без доношења овог закона не би се могли превазићи постојећи проблеми и тиме омогућити реализација изградње пројекта система за транспорт природног гаса „Јужни ток”.

III. ОБЈАШЊЕЊА ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона уређује се утврђивање јавног интереса, посебни поступци експропријације и прибављања документације потребне за реализацију изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток”, посебна правила за поступање у управним поступцима покренутим у циљу реализације изградње поменутог система и посебна правила за поступање органа приликом одређивања начина плаћања накнада и такси у управним поступцима;

Чланом 2. Предлога закона утврђује се јавни интерес за експропријацију, непотпуну експропријацију и привремено заузимање непокретности ради пролаза и изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток” са свим пратећим објектима за постављање, коришћење и одржавање гасовода, за непокретности обухваћене Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене транснационалног гасовода „Јужни ток” („Службени гласник РС”, број 119/12);

Чланом 3. Предлога закона утврђује се привредно друштво South Stream д.о.о. Нови Сад одређује се за корисника експропријације, непотпуне експропријације и привременог заузимања непокретности из члана 2. овог закона, привредно друштво South Stream д.о.о. Нови Сад има сва права, обавезе и одговорности корисника експропријације предвиђене Законом о експропријацији („Службени гласник РС” бр. 53/95, 23/01-СУС и 20/09) и одредбама овог закона.

Чланом 4. Предлога закона прописује се потпуна експропријација, непотпуна експропријација и привремено заузимање;

Чланом 5. Предлога закона прописано је да привредно друштво South Stream д.о.о. Нови Сад може поднети предлоге за експропријацију, рок за подношење предлога, рок важења извода из катастра непокретности или других јавних књига;

Чл. 6. и 7. Предлога закона прописан је скраћени управни поступак, подношење жалбе, доношење збирног решење за све непокретности за које се тим предлогом предлаже експропријација;

Чл. 8. и 9. Предлога закона прописана је жалба због ћутања управе која се доставља непосредно Министарству надлежном за послове финансија, као и да South Stream д.о.о. Нови Сад стиче право да ступи у посед непокретности

експроприсане у складу са овим законом по истеку седам дана од дана доношења решења по предлогу за експропријацију у складу са овим законом;

Чланом 10. Предлога закона прописано је да се информација о локацији и локацијска дозвола у складу са Законом о планирању и изградњи, на основу Просторног плана, издаје без подношења копије плана парцеле, да за изградњу објеката система за транспорт природног гаса „Јужни ток“, као доказ може доставити и решење о експропријацији, без достављања доказа да је обезбедио новчана средства у висини тржишне вредности непокретности и да се за изградњу система за транспорт природног гаса „Јужни ток“ може донети решење о грађевинској дозволи за појединачне фазе или деонице трасе, за које се издаје употребна дозвола а по завршетку свих радова на изградњи гасовода „Јужни ток“ по захтеву привредног друштва South Stream д.о.о. Нови Сад издаће се употребна дозвола за гасовод као јединствени објекат;

Чланом 11. Предлога закона прописано је да ће надлежни органи односно организације закључиће са привредним друштвом South Stream д.о.о. Нови Сад уговоре којима ће се регулисати уређивање земљишта које је планским документом предвиђено за изградњу надземних објеката, у року од шездесет дана од дана ступања на снагу овог закона;

Чланом 12. Предлога закона прописује се да се земљиште на катастарским парцелама које је Просторним планом подручја посебне намене предвиђено за изградњу надземних објеката система за транспорт природног гаса „Јужни ток“ сматра се грађевински земљиштем и не врши се пренамена уређена посебним законом, упис намене земљишта на катастарским парцелама;

Чланом 13. Предлога закона прописују се рокови за поступање у управним поступцима, као и да другостепени орган по изјављеној жалби може одлучити да жалбу одбаци, одбије или усвоји у ком случају је дужан да управну ствар сам реши мериторно;

Чланом 14. Предлога закона прописује се дужност издавања аката без плаћања такси и накнади уз давање рока у којем је привредно друштво South Stream д.о.о. дужно да плати прописане таксе и накнаде;

Чланом 15. Предлога закона прописано је да ће циљу праћења реализације изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток“ Влада ће по ступању на снагу овог закона, образовати повремено Радно тело које ће чинити представници министарстава надлежног за послове енергетике, финансија, грађевинарства и просторног планирања.

Чланом 16. Предлога закона прописано је да у свему осталом што није уређено овим законом примењиваће се Закон о експропријацији, Закон о планирању и изградњи, Закон о општем управном поступку и Закон о државном премеру и катастру.

Чланом 17. Предлога закона прописано је да овај закон ступа на снагу наредног дана од дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“ .

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За доношење и спровођење овог закона нису потребна средства из буџета Републике Србије .

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

У складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12) неопходно је да се овај закон донесе по хитном поступку како би се створили услови за почетак изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток”, са пратећим објектима, чиме ће се подстаћи привредни развој Републике Србије, као и овог региона.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА РАНИЈЕ СТУПАЊЕ ЗАКОНА НА СНАГУ

У складу са чланом 196. став 4. Устава Републике Србије, предлаже се да овај закон ступа раније на снагу, односно наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, ради спречавања одлагања изградње система за транспорт природног гаса и спречавања наступања штетних последица које могу настати због одлагања почетка изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток”.